

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404415>

Illuster

Healthy Cities in
Toronto, Hongkong
en Utrecht
(zie pagina 14 - 17)

Utrechts
Universiteitsfonds

Universiteit Utrecht

Alumnimagazine

Juli 2016

Utrecht Internationaal

Universiteit Utrecht: magneet
en startpunt voor talent

Illustrer

De aftrap

Nieuwe vragen, nieuwe kennis

Restaurants, kroegjes, winkels, culturele festivals, theaters... Utrecht is haast onherkenbaar veranderd sinds ik college liep in mijn 'university of

life' in al haar faculteiten. Toch is er maar weinig dat de Utrechtse sfeer van weleer kan aantasten; die sfeer die zo heeft bijgedragen aan mijn gevoel van plezier en geluk destijds.

Als ik iets kan noemen dat de sfeer heeft veranderd, dan is het hooguit een positieve ontwikkeling: namelijk de internationalisering. Met veel plezier zie ik in de stad steeds vaker internationale studenten en docenten aan de universiteit rondlopen. Door een steeds betere reputatie krijgt de universiteit meer aanmeldingen van talentvolle studenten en sollicitaties van wetenschappers uit het buitenland. De diversiteit die dat oplevert, moeten we omarmen, zo vertelden de Rector Magnificus Bert van der Zwaan en Universiteitshoogleraar Naomi Ellemers tijdens het ochtendprogramma van de Universiteitsdag op zaterdag 2 april jl. in de Domkerk. Andere culturen en buitenlandse nationaliteiten verleiden ons tot verwondering en het stellen van nieuwe vragen. En nieuwe vragen leiden tot nieuwe kennis.

U leest deze Illustrer in het Nederlands. Daarom zal het u zonder dit voorwoord ontgaan dat deze Illustrer zowel in het Engels als in het Nederlands verschijnt. Dit is een volgende stap in de internationalisering en een krachtige, mooie ontwikkeling van uw eigenste Alma Mater.

Mr. Robert S. Croll

voorzitter Utrechts Universiteitsfonds

Inhoud

- 4 In Utrecht
- 6 Generatie UU
- 8 De loopbaan van...
Marjan Minnesma
- 10 Goed besteed
- 11 Bericht uit... Genève
- 12 JAN — Jonge Alumni Netwerk
- 14 UU centraal
- 18 Bouwjaar 1993
- 19 DUB
- 20 Utrecht Science Park
- 22 In de spotlight
- 24 Chatten met... Erbil
- 25 In beeld, toen
- 26 Terugblik
- 26 Een greep uit de agenda
- 28 In beeld

12

De volgende stap in mijn carrière **JAN**

26
Alumni
internationaal

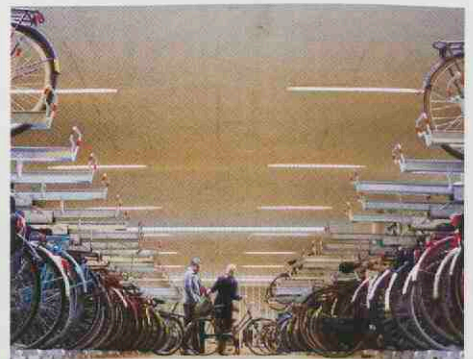
Terugblik

Utrecht
op de Chinese
social media

18

Bouwjaar 1993

Op weg naar
gezonde steden

UU centraal

14

Chatten met... Erbil

24

Een andere kijk
op het leven

Colofon

Illustrer is een uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, verschijnt drie keer per jaar en wordt toegezonden aan alumni van de Universiteit Utrecht.

Redactie Robbert Jan Feunekes, Nicoline Meijer, Armand Heijnen, Hanneke Olivier, Xander Bronkhorst, Joost Dankers en Harold Kerkhof (eindredacteur).

Redactieraad Arie Smit, oud-directeur TeleacNot; David Veldman, bladmanager/tekstschrijver Uitgeverij Virtùmedia; Offert Koning, communicatieadviseur GGZ Nederland;

Marianne Hoornenborg, ondernemer De Recht & Krom Producties.

Deze internationaal georiënteerde Illustrer is verder tot stand gekomen in samenwerking met Thijs van Himbergen en Somaye Dehban, beiden alumni van University College Utrecht en redacteurs van het (UCU) alumnimagazine Post.

Vertalingen Robert Smith, Roos van der Wardt, George Woodham.

Art direction & vormgeving Flow design + communicatie, Utrecht.
Druk Xerox.

ISSN 1338-4703

21e jaargang, #77.

© Universiteit Utrecht
Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan. Illustrer wordt gedrukt op milieuvriendelijk fsc-papier.

Volg ons op Facebook en LinkedIn: Alumni Universiteit Utrecht
E-mail: alumni@uu.nl

De opening

Tekst Harold Kerkhof Foto Ed van Rijswijk

Van stagiair tot Bright Mind

In 2004 deed **Sabrina Santos Oliveira** als student 'farmeaceutical sciences' uit Portugal een onderzoeksstage aan de Universiteit Utrecht. Na het afronden van haar studie aan de Universiteit van

Coimbra kwam ze snel terug voor een promotieonderzoek. Bijna twaalf jaar later begint ze binnenkort met behulp van een beurs van de European Research Council een veelbelovend onderzoek naar een doelgerichte behandeling van meerdere vormen van kanker.

Vertel eens over je onderzoek. Met mijn onderzoek probeer ik photodynamische therapie voor kanker selectiever te maken. Bij deze vorm van therapie wordt er een *photosensitizer* toegediend (meestal via intraveneuze injectie) die na een paar dagen geactiveerd kan worden met behulp van een ongevaarlijke lichtbron die een mechanisme in gang zet om kankercellen te doden. Wij testen deze vorm van therapie nu met behulp van *nanobodies*. Zij kunnen de *photosensitizer* selectiever bij kankercellen 'afleveren' en sneller door het hele tumorweefsel, waardoor niet alleen de patiënt dezelfde dag nog geholpen kan worden, maar ook de omliggende gezonde cellen onaangetast blijven.

Hoe kwam je in Utrecht terecht? In mijn laatste jaar 'pharmaceutical sciences' in Coimbra wilde ik voelen hoe het is om een promotieonderzoek te doen. Er bestonden toen in Portugal voor studenten niet veel mogelijkheden voor onderzoeksstages. Utrecht stond bekend als een van de topplaatsen en collega's waren heel enthousiast over hun ervaringen hier.

Met behulp van goede cijfers kreeg ik de kans om een stage van zes maanden te volgen bij het departement farmaceutische wetenschappen.

En daarna? Ik rondde mijn studie in Coimbra af en samen met Gert Storm en Raymond Schiffelers deed ik een aanvraag voor een Portugese beurs om in Utrecht te promoveren. We wilden proberen om een eiwitsoort dat tot overexpressie komt in verschillende soorten kanker tot stilte te brengen. Vlak na het behalen van mijn PhD deed ik als postdoc onderzoek naar het gebruik van *nanobodies* bij het zichtbaar maken van kanker (bij de divisie celbiologie). In 2012 kreeg ik een VENT-beurs van de NWO-STW die mij in staat stelde om mijn eigen onderzoekslijn te beginnen. Ik combineerde mijn interesses voor het zichtbaar maken van kanker en therapie. Toen ontwikkelde ik de photodynamische therapie met behulp van *nanobodies*.

Waarin onderscheidt de Universiteit Utrecht zich van Coimbra? Mensen staan open voor samenwerking en dure materialen worden hier makkelijk gedeeld. In Portugal is de cultuur over het algemeen competitiever en doen wetenschappers daar eerder moeilijk over. Er zijn hier ook veel meer mogelijkheden, zowel in de faciliteiten als voor de subsidiëring.

Ooit overwogen om terug te gaan of door te reizen? Ik blijf niet in Nederland voor het weer of het eten. En ik heb flink moeten wennen aan de directheid van de mensen hier. Er waren zeker mogelijkheden bij andere universiteiten in de wereld, maar ik geniet van de stad en heb inmiddels een aardig netwerk. Nu ik *assistant professor* word, denk ik er niet over na in de nabije toekomst te vertrekken. Bovendien heeft de duidelijke taal van de Nederlanders ook zo z'n voordelen. ◀

#DareToBeGrey Studenten strijden in Washington voor nuance en diversiteit

Studenten van de Universiteit Utrecht achter de social media-campagne #DareToBeGrey mochten de aanpak en de resultaten van hun campagne in juni presenteren in Washington bij het *Department of State*. De Amerikanen hadden wereldwijd 45 universiteiten gevraagd een social media-strategie te ontwikkelen tegen extremisme en radicalisering. De vijf beste universiteiten waren uitgenodigd om naar Washington te komen.

De Utrechters besloten met hun project letterlijk en figuurlijk stem te geven aan opvattingen en meningen die normaal gesproken de kranten en de televisie niet halen omdat ze genuanceerd zijn: 'geen nieuws' dus. Extreme opvattingen halen wél het nieuws, al is het maar omdat ze felle reacties uitlokken. De Utrechtse studenten denken dat dit mechanisme ongewild bijdraagt aan polarisering, radicalisering en uiteindelijk zelfs extremisme. De aanpak van #DareToBeGrey heeft internationaal grote aandacht getrokken. Een delegatie van de Utrechters deed al een presentatie tijdens de Global Summit van het internationale Strong Cities Network in Antalya, Turkije. Dit netwerk van grote steden werd in september 2015 door de Verenigde Naties opgericht met als doel om radicaal extremisme in al haar verschijningsvormen tegen te gaan.

Opening Academisch Jaar 2016/2017 met Robbert Dijkgraaf en Sander Dekker

Hoge gasten bij de opening van het Academisch Jaar 2016/2017 op maandag 5 september in de Domkerk: prominent wetenschapper en UU-

alumnus prof. dr. Robbert Dijkgraaf en staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen Sander Dekker.

Het thema van de ceremonie dit jaar is 'de impact van wetenschap' in het licht van de Nationale Wetenschapsagenda. In het programma komen nadrukkelijk de rol van zowel het fun-

damentele onderzoek als 'valorisatie' aan de orde. Voorzitter van het College van Bestuur mr. Marjan Oudeman belicht het thema aan de hand van het nieuwe strategisch plan 2016–2020 van de Universiteit Utrecht. Sander Dekker ontvouwt zijn visie op het thema vanuit het perspectief van de overheid. Vervolgens reflecteert prof. dr. Robbert Dijkgraaf zijn visie als wetenschapper.

De opening van het Academisch Jaar is live te volgen via de website van de universiteit: www.uu.nl

Monument gevallenen Unitas S.R.

Studentenvereniging Unitas heeft sinds dit voorjaar een eigen oorlogsmonument. De leden die in de Tweede Wereldoorlog hun leven gaven voor de bevrijding worden zo herdacht. Het monument is een verwijzing naar de zon der gerechtigheid, het motto van de Universiteit Utrecht. Willibrord van Beek, Commissaris van de

Koning in de provincie Utrecht, onthulde het tijdens een plechtigheid op 29 april jl: "Studentenvereniging Unitas S.R. is bijzonder: de enige vereniging waar iedereen welkom was en is. Dat was zeker voor 1940 uniek. Treffend dat juist hier op Symposium, de plek waar al deze jonge mensen samen kwamen en die hen zo gevormd heeft, de herinneringsplaquette komt te hangen. Het is ook een erkenning van het leed van de slachtoffers en het verdriet van de nabestaanden." De plaquette is tot stand gekomen met behulp van een bijdrage van het Utrechts Universiteitsfonds.

Het Utrechts Universiteitsfonds stelt de Agnites Vrolijkprijs in

Ter gelegenheid van de 380ste verjaardag van de Universiteit Utrecht biedt het Utrechts Universiteitsfonds als lustrumcadeau een jaarlijkse prijs aan voor getalenteerde wetenschappers met onderzoek dat impact heeft op de maatschappelijke vraagstukken van deze tijd: de Agnites Vrolijkprijs (1810–1894), naar de minister van Financiën van 1854 tot 1858 en de eerste voorzitter van het Utrechts Universiteitsfonds in 1886.

Met deze prijs wil het fonds laten zien hoezeer wetenschappelijke ontwikkelingen de maatschappij en ons dagelijks leven beïnvloeden. Een jury bestaande uit vooraanstaande wetenschappers en alumni zal de inzendingen inhoudelijk beoordelen. De prijs bestaat uit een geldbedrag van € 25.000 en de Agnites Vrolijkpenning en is mogelijk gemaakt door het legaat van mevrouw Cobi de Bree dat het fonds in 2014 ontving.

Utrechtse kennisinstellingen slaan handen ineen voor vluchtelingstudenten

Hogeschool Utrecht en de Universiteit Utrecht gaan samenwerken in de scholing van vluchtelingstudenten en het voorbereiden van vluchtelingen op de arbeidsmarkt. De Utrechtse kennisinstellingen organiseren een voorbereidend studiejaar, waarin vluchtelingstudenten worden geholpen met studievaardigheden, de Nederlandse taal en bij de keuze van een vervolgstudie.

De hogeschool en de universiteit stimuleren dat gekwalificeerde vluchtelingen aan het werk kunnen bij de instellingen. De voorzitters van de Colleges van Bestuur ondertekenden elk een samenwerkingsovereenkomst met de Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF. Naast de gezamenlijke projecten maken de instellingen ook individueel afspraken met UAF over de inzet bij de scholing van vluchtelingen. Marjan Oudeman, voorzitter College van Bestuur Universiteit Utrecht: “Onze samenleving wordt geconfronteerd met een forse toename van vluchtelingen. Als universiteit kunnen

en willen wij een bijdrage leveren in het bieden van een toekomstperspectief aan hoogopgeleide vluchtelingen door het creëren van mogelijkheden zich in Nederland verder te kunnen ontwikkelen.”

Future-proof Skills Werkgevers trainen studenten in professionele vaardigheden

De Universiteit Utrecht heeft samen met toonaangevende werkgevers een programma ontwikkeld dat Utrechtse masterstudenten nog beter voorbereidt op een toekomstige baan. Binnen het programma *Future-proof Skills* bieden organisaties zoals de Belastingdienst, ING, Michael Page, de NS en Arriva workshops aan waarin studenten vaardigheden leren die ze goed kunnen gebruiken op de arbeidsmarkt.

De universiteit geeft met dit programma gehoor aan de landelijke signalen vanuit het werkveld dat het niveau van professionele vaardigheden van afgestudeerden vaak nog onvoldoende is. De *Future-proof Skills* zijn een belangrijke aanvulling op de bestaande voorbereiding tijdens de reguliere studie.

Historici **Ido de Haan** (West-Europese Geschiedenis, Universiteit Utrecht) en **R. Bin Wong** (Chinese geschiedenis, internationale economische geschiedenis, University of California, Los Angeles) grepen beiden de kans die door het UCLA — Utrecht Exchange Program geboden wordt om in het buitenland te wonen en te werken. Maar wat maakt deze ervaring eigenlijk zo waardevol?

‘Het is voor iedereen gezond om een ander perspectief op te doen’

Uitwisselingsprogramma verbreedt horizon in Los Angeles en Utrecht

‘Veel mensen daar zien Europa als een soort pittoresk Disneyland.’

dan Utrecht. De onderzoeksbibliotheek is gewoonweg fantastisch — hij is zo groot dat ik de eerste keer verdwaalde. En hun collectie over de Nederlandse geschiedenis is groter dan die van ons! Ik kreeg ook de kans om allerlei lezingen bij te wonen. Iedereen die het wil maken in de geschiedenis spreekt uiteindelijk op UCLA, dus mijn verblijf was een uitgelezen kans om te netwerken.

RBW: Ik ben sinds eind april in Utrecht om een deel van mijn docenttaken aan UCLA hier te vervullen. De uitdaging van het doceren is hier dat de studenten weinig voorkennis in mijn vakgebied hebben. Iedereen is erg warm en gastvrij. En het gevoel dat je in Europa krijgt, is simpelweg ongeëvenaard. Utrecht is één van de mooiste Europese steden, omdat er zoveel van de oude stad bewaard is gebleven. In Azië, waar ik ongeveer 15% procent van mijn tijd doorbreng, zijn alle gebouwen van hout waardoor er niets overeind blijft. Ze worden wel opnieuw gebouwd, maar dat is niet hetzelfde.

Andere wereld

IdH: Ik was een heel jaar lang in LA, waar ik het lesgeven combineerde met een onderzoek waarvoor ik een beurs had. Het is een bijzondere plek, heel anders

Wat maakt dit uitwisselingsprogramma zo waardevol?

RBW: Persoonlijk geloof ik sterk in het principe van internationale uitwisseling en ik voel me intellectueel uitgedaagd en geboeid. Deze uitwisselingservaring is vertrouwd en toch anders, en dat intrigeert — een verlenging van het bekende die je onverwachte uitdagingen brengt die eigenlijk heel anders zijn.

IdH: In LA werken er mensen aan veel meer verschillende onderwerpen dan hier. Kijk maar naar professor Wong: niemand in Utrecht houdt zich bezig met de Chinese geschiedenis. Het is dus interessant voor ons als gastdocenten colleges geven over onderwerpen die we normaal niet aanbieden. Het verrijkt onze eigen inzichten binnen de afdeling en verbreedt tijdelijk ons aanbod voor studenten.

Een blijvend effect

RBW: Het biedt ook mogelijkheden om samenwerkingen aan te gaan met internationale collega's in en buiten Utrecht. Daar ben ik al enige tijd mee bezig. Voor mijn gevoel zijn de netwerken in Europa nauwer dan in de vs. Natuurlijk is Europa vanuit Amerikaans perspectief erg compact, dus nu kan ik ja zeggen tegen uitnodigingen die ik anders moet afslaan. Ik kom bijvoorbeeld net terug uit Uppsala, en die vlucht zou ik vanuit LA nooit ondernomen hebben voor een bezoek van twee à drie dagen.

IdH: In dat opzicht heeft het programma een blijvend effect: nadat mensen hier zijn geweest, zijn ze geneigd om terug te komen. Beide universiteiten organiseren een serie lezingen waar ook mensen van het uitwisselingsprogramma aan deelnemen. Zo creëren we partners met wie we op de lange termijn kunnen samenwerken.

De relevantie van Europa

IdH: Een ander doel van het uitwisselingsprogramma was om Dutch Studies aan UCLA te promoten en om de zichtbaarheid van de Nederlandse geschiedenis als integraal onderdeel van de Europese en zelfs internationale geschiedenis te vergroten. Ik kreeg daar de indruk dat veel mensen Europa zien als een soort pittoresk Disneyland waar je naartoe op vakantie gaat. Dit verklaart ook de enigszins gemarginaliseerde positie van de Europese geschiedenis binnen de faculteit daar. Mensen aan de westkust zien Europa over het algemeen als het verleden.

RBW: Dat is interessant, want mijn afdeling is juist zeer betrokken bij Europa — sommigen van onze beste mensen zijn gespecialiseerd in de Europese geschiedenis. Maar in een bredere sociale context hebben Amerikanen inderdaad weinig gevoel voor geschiedenis. Zelfs Europeanen die op bezoek komen, voelen dit aan. Zij zijn vaak direct onder de indruk van de ruimtelijke schaal. Twee verschillende Franse bezoekers zeiden elk dat ze in Californië het gewicht van de traditie niet voelden, alleen openheid. Dus onze maatschappijen zijn wel zo verschillend dat we onder de indruk raken van verschillende dingen.

Hoe ziet u de toekomst van het programma?

IdH: Aan onze kant is het duidelijk dat we het uitwisselingsprogramma willen voortzetten. De afdeling onderzoekt zelfs de mogelijkheid om onze internationale samenwerkingen uit te breiden. De uitwisseling met UCLA staat model voor de opzet van een aantal samenwerkingen met andere universiteiten over de hele wereld. UCLA blijft onze belangrijkste Amerikaanse partner.

RBW: Onze afdeling is ook erg blij met het programma. Volgens mij is het voor iedereen gezond om deze kans te krijgen een ander perspectief op te doen. Onze afdeling is dan ook zeer duidelijk tegenover de budgetbeslissers dat dit programma echt belangrijk is.

‘Een verlenging van het bekende die je onverwachte uitdagingen brengt.’

Heeft u iets mee terug genomen van uw uitwisseling?

IdH: Zeker! Ik denk dat ik vooral een instelling heb meegenomen: Californië is heel anders dan ons norse Europa. Mensen zijn echt veel optimistischer in LA, hoewel het leven daar heel moeilijk kan zijn. Er is geen verzorgingsstaat. Dat optimisme is iets belangrijks dat ik mee terug heb genomen. En ook het idee dat je ergens anders naartoe kunt gaan en daar kunt werken. Mijn dochter heeft die les zelfs zo zeer ter harte genomen dat ze nu in de VS studeert.

RBW: Ik kan er nog niet echt iets over zeggen, maar ik kan het me voorstellen — jullie hebben hier een cafécultuur die wij simpelweg niet hebben. Wat kan ik meenemen van het genot van een Belgisch biertje op een Utrechts terras...? Een vleugje heimwee en de wens dat dat ook in LA kon misschien! ◀

Het UCLA-Utrecht Exchange Program

Het UCLA-Utrecht Exchange Program faciliteert de uitwisseling van docenten en studenten tussen de geschiedenisfaculteiten van de twee universiteiten. Het geeft docenten de kans om in het buitenland college te geven en onderzoek te doen, ideeën uit te wisselen met internationale collega's en academische netwerken te versterken. Studenten kunnen zowel tijdens hun Bachelor als hun Master deelnemen.

Prof. Ido de Haan

Professor De Haan verbleef in 2006–07 voor een heel jaar in LA. Hij is gespecialiseerd in de Moderne Geschiedenis van West-Europa. Zijn bijzondere aandacht gaat uit naar de gevolgen van regimewisselingen en grootschalig geweld, de ontwikkeling van burgerschap, staat en burgerlijke maatschappij in West-Europa en de Nederlandse politieke geschiedenis. Hij is de Nederlandse coördinator van het uitwisselingsprogramma.

Prof. R. Bin Wong

Professor Wong is vanaf april 2016 gastdocent in Utrecht. Hij is gespecialiseerd in de Chinese geschiedenis en de internationale economische geschiedenis, met bijzondere aandacht voor patronen van politieke, economische en sociale ontwikkeling in vergelijking met Europese en Amerikaanse patronen.

Marjan Minnesma

‘Het is aan jou om je ogen open te houden’

Tijdens de 380e verjaardag van Universiteit Utrecht werd **Marjan Minnesma** uitgeroepen tot de eerste ‘Alumna van het Jaar’ van de universiteit. In 2007 was ze een van de medeoprichters van Urgenda, dat zich sterk maakt voor snellere verduurzaming in Nederland. Het lukte haar ook om de nodige aandacht van de internationale media te genereren voor ‘The Climate Miles’, haar wandeltocht naar Parijs tijdens de Klimaatop, samen met honderden prominenten op het gebied van duurzaamheid.

Terugkijkend kan ze concluderen dat haar studie en carrièrekeuzes haar perfect hebben klaargestoomd voor haar huidige positie als oprichter en directeur van Urgenda. Ze heeft bedrijfskunde, rechtsgeleerdheid en filosofie gestudeerd. Hier heeft ze het vocabulaire geleerd dat ze nodig had bij het omgaan met bedrijven, rechtszaken, verdragen en ethische standpunten. Na haar studie werkte ze voor organisaties die uiteenliepen van Shell tot Greenpeace, en in functies die varieerden van consultant tot manager. “Ik heb nooit gedacht: ik ga dit of dat worden. Het leven schotelt je veel verschillende paden voor, dus het is aan jou om je ogen open te houden.”

‘Ik wilde niet wachten tot ik vijftig was voordat ik enige invloed kon uitoefenen.’ — **Marjan Minnesma**

Niet wachten tot ik vijftig was

“Vroeger wilde ik altijd dierenarts worden,” vertelt Minnesma. “Maar toen ik tijdens mijn examenjaar de open dag van de universiteit bezocht, kwam ik erachter dat ik dierproeven zou moeten uitvoeren. Dat wilde ik niet, dus ik moest op het laatste moment iets anders kiezen. Het enige wat ik zeker wist was dat ik iets wilde doen dat maatschappelijk relevant was en een intellectuele uitdaging vormde. Dus ik schreef me in bij het International College of Business Administration in London. Ik had bedacht dat ik daarmee nog alle kanten op kon.” Uiteindelijk behaalde ze een MBA en werkte ze een jaar voor Shell. “Dat was in antropologisch opzicht heel interessant, maar ik wilde niet wachten tot ik vijftig was voordat ik enige invloed kon uitoefenen.”

Ze besloot zich bij Universiteit Utrecht in te schrijven voor de studies rechtsgeleerdheid en filosofie, puur uit interesse. Ondanks haar parttimebaan als business consultant slaagde ze erin cum laude af te studeren voor filosofie en ontving ze de Scriptieprijs voor Filosofie en Cognitieve Kunstmatige Intelligentie.

Als onderdeel van haar studie volgde ze een stage bij de Nederlandse onderneming voor energie en milieu (NOVEM).

Mijn Utrecht

Marjan

Studie **Rechten en Wijsbegeerte**,
1990–1996

Huis “Op vele plekken gewoond, van
Huppeldijk naast ‘t woonwagenkamp
tot op een woonboot in het
Merwedekanaal waar je ‘s zomers
ook kon zwemmen!”

Favouiriete plek “Twiynstraat en alle
terrasjes daar vlakbij :)”

“Mijn begeleider was een zeer bezielde man en wilde een programma opzetten voor wat toentertijd nog Oost-Europa werd genoemd. Ik schreef een voorstel voor een wedstrijd van de EU en we wonnen een beurs van 3,5 miljoen gulden, dus heb ik mijn eigen baan gecreëerd. In de vijf jaar dat ik bij NOVEM heb gewerkt, heb ik veel geleerd, zowel over duurzaamheidsvraagstukken als over samenwerking tussen steden en regio’s en het investeren met Europees geld.”

Met mijn eigen handen

In 1998 werd Minnesma door Greenpeace Nederland benaderd voor de functie van campagnedirecteur. “Het was een van mijn ultieme dromen om voor Greenpeace te werken. Toen ik klein was, had ik posters van babyzeehondjes boven mijn bed hangen. In die tijd had Greenpeace veel invloed en vochten ze voor dingen die heel belangrijk voor me waren. Daarnaast was het een hele interessante functie omdat mijn afdeling niet alleen de campagneteams besloeg, maar ook het juridische en het wetenschappelijke team, en het actieteam. Het was de grootste stap in mijn carrière: pas dertig jaar oud en van buiten de organisatie.”

Ze genoot van de dynamische combinatie van actie, diepgaande wetenschappelijke en juridische overwegingen en de enorme creativiteit van de teamleiders die zij aanstuurde. Maar ze ontdekte ook dat managen niet was wat ze het liefst deed. “Teamleiders hadden hun eigen ideeën, waardoor ik een dienende leidinggevende moest zijn. En ik miste het om daadwerkelijk in het werkveld te staan, nieuwe dingen te bedenken en die met mijn eigen handen op te bouwen.”

Zo groot mogelijke impact

Drie jaar later werd ze gevraagd om programmamanager te worden voor het Institute for Environmental Studies aan de vU Amsterdam. Daar stuurde ze diverse internationale wetenschappelijke programma’s aan. In 2004 vroeg professor Jan Rotmans haar om mededirecteur te worden van DRIFT, het Dutch Research Institute For Transitions, dat hij toen aan het opzetten was. Het was een nieuwe pioniersuitdaging. “Maar op een gegeven moment stelden we onszelf de vraag: welke veranderingen kunnen wij met ons onderzoek in de maatschappij tot stand brengen?”

Ze besloten een urgente agenda op te stellen waarin werd beschreven hoe een duurzame wereld er in 2050 uit kon zien. “We presenteerden onze agenda op een festival en daar zei een journalist: ‘Geweldige agenda, maar gaan jullie hem ook implementeren?’. Toen hebben we besloten om Urgenda op te richten, een samentrekking van ‘urgent’ en ‘agenda.’”

“Urgenda vereiste alle vaardigheden, kennis en het netwerk die ik in de afgelopen vijftig jaar had opgedaan, en ik voel nog steeds heel sterk dat ik hier op de juiste plek zit. In deze functie kan ik een enorme maatschappelijke verandering teweegbrengen. Dat vind ik momenteel het belangrijkste: hoe kan ik een zo groot mogelijke impact realiseren? Misschien staat er morgen wel iemand op de stoep met de boodschap dat ik ergens anders nodig ben om een verschil te kunnen maken. Maar ik zou zelf niets kunnen verzinnen.” ◀

Benoemingen

▶▶ Marjan Minnesma Wijsbegeerte (1990–1996)

Is benoemd tot Alumnus van het Jaar 2015

Thera Adam van Straaten Nederlands Recht (1992–1998)

Is benoemd tot partner van Kneppelhout & Korthals Advocaten

Brigitte Bloksma Theater-, film- en televisiewetenschappen (2000–2005)

Is benoemd tot lid van de Raad voor Cultuur

Ruth de Bock Nederlands Recht (1982–1989)

Is benoemd tot Advocaat Generaal van de Hoge Raad der Nederlanden

Mariëtte Boerstool-Streefland Geneeskunde (1979–1986)

Is benoemd tot Senior Vice-President, Head, Global Drug Safety van Shire

Ineke Koele Internationaal Recht (2002–2007)

Is opgenomen in de lijst van IFC Power Women Top 200

Marc Kuipers Nederlands Recht (1986–1992)

Is benoemd tot Inspecteur Generaal bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Steven Martina Economie (2000–2004)

Is benoemd tot CEO van The Greenery

Caroline Princen Psychologie (1986–1992)

Is benoemd tot Voorzitter van de commissie Talent naar de Top

Drs. Fenna Hanraets International Business (Maastricht University 1996–2001)

Is benoemd tot directeur Alumnirelaties en Universiteitsfonds, Universiteit Utrecht. Leer haar kennen in de volgende Illuster.

Met doorzettingsvermogen lever je altijd een positieve bijdrage

“Als wetenschappers van verschillende universiteiten de kans krijgen om zich gezamenlijk ‘in de loopgraven te begeven’, kan de uitkomst aanzienlijk zijn”, zegt **Loren Field**, hoogleraar geneeskunde aan Indiana University en pionier op het gebied van hartweefselregeneratie. Field heeft onlangs, tijdens een gastprofessorschap, samengewerkt met wetenschappers van Regenerative Medicine Utrecht (RMU), een kans die werd gefaciliteerd door de alumnikring uit Den Haag ‘De Hofvijverkring’. Hij vertelt over de aard van zijn onderzoek met Utrecht en het ‘immateriële belang’ van personeelsuitwisseling voor wetenschappers.

Kunt u uw onderzoek kort beschrijven?

“Ik doe al zo’n dertig jaar onderzoek naar hartweefselregeneratie, in het bijzonder naar de wijze waarop hartspierweefsel na een hartaanval regeneert. Dit is ons bij muizen al gelukt en ik ben er vrij zeker van dat dit ons over vijf tot tien jaar ook zal lukken bij mensen.”

Waarom heeft u Universiteit Utrecht gekozen voor uw gastprofessorschap?

“Mijn professionele relatie met Utrecht gaat ver terug en ik wilde onze onderzoekssamenwerking graag uitbreiden. Het is van onschatbare waarde om samen te werken en je in de loopgraven te begeven. Hierdoor krijg je een beter idee van wat je samen kunt bereiken en bovendien is de kwaliteit van het onderzoek in Utrecht zeer hoog.”

Welk onderzoek voert u samen met RMU uit?

“We hebben een nieuw beeldsysteem ontwikkeld dat een 3D-voorstelling produceert van waar de celregeneratie in het hart plaatsvindt. We zijn op zoek naar laboratoria met interessante bevindingen waarop we ons model zouden kunnen toepassen. Utrecht heeft zo’n laboratorium en er is hier al veel onderzoek gedaan naar celtherapie. De volgende stap is de financiering van personeelsuitwisseling, zodat de onderzoekers naar mijn laboratorium kunnen komen.”

Wat is het nut van dergelijke fondsenwervende initiatieven?

“Iedere wetenschapper profiteert van het werken in een ander laboratorium. Voor degenen die met een gastwetenschapper werken is het een kans om met een buitenstaander te sparren. Toen ik jong was, kreeg ik de mogelijkheid ideeën uit te wisselen met wetenschappers van aanzien en ik besef heel goed hoe waardevol dit is.”

Wat is uw advies, als succesvol onderzoeker, aan jonge wetenschappers?

“Succes is voor negentig procent een kwestie van de moed hebben om door te gaan. Soms moet je voor elke stevige stap vooruit heel veel stappen terug doen. Maar als je je werk goed doet en volhoudt, zal je waarschijnlijk wel een keer raak schieten. En zo niet, dan lever je nog altijd een positieve bijdrage aan het veld.”

Wat is de volgende stap in uw carrière?

“Ik zou heel graag bij muizen een mutatiescreening doen naar genen die de celcyclus van het hart activeren. Het zou geweldig zijn om dit gebied te kunnen verkennen.”

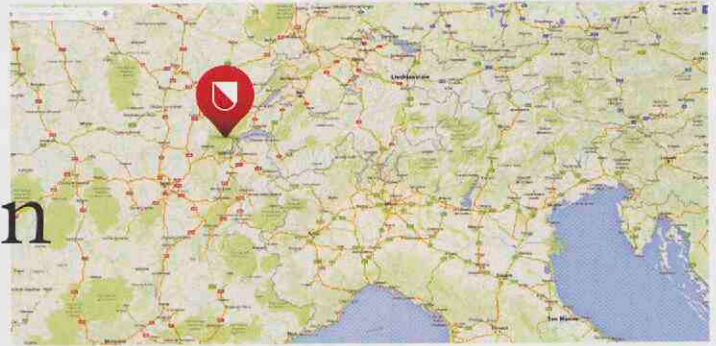
De Hofvijverkring

Een aantal alumni uit Den Haag en omstreken heeft een geefkring opgericht voor financiële bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek en onderwijs aan de Universiteit Utrecht. Met de bijdrage van de kring heeft de afdeling Regeneratieve Geneeskunde van de Universiteit Utrecht het Hofvijver Visiting Scientist Programme opgezet.

Drie internationale wetenschappers delen hun kennis met hun vakgenoten in Utrecht. De volgende visiting scientist wordt hoogleraar biofabrication prof. dr. Paul Dalton van de Universiteit van Würzburg.

Het combineren van studierichtingen is zeker de moeite waard

De Bulgaarse **Iveta Cherneva** volgde haar Bachelor Liberal Arts and Sciences aan University College Utrecht (UCU). Ze is niet alleen mensenrechtenadviseur bij de Verenigde Naties (VN) in Genève, maar ook schrijfster van diverse boeken over sociale kwesties.

Toen ik me dertien jaar geleden bij University College Utrecht inschreef, wist ik niet precies wat ik wilde gaan doen, maar ik wist wel dat ik me in de internationale politiek zou begeven. Ooit. Mijn eerste boek bespreekt de uitbuiting van bedelaars en voert aan dat dit gebruik volgens internationale wetgeving in feite onder mensenhandel valt. Dit boek zette mijn naam op de kaart. Vanaf dat moment was ik auteur, wat me vervolgens toegang verschaft tot de VN in Genève. Ik zal kort uitleggen hoe dit eerste boek verband houdt met wat ik op UCU heb geleerd.

Het onderwijs dat ik op Universiteit Utrecht volgde, speelde een rol. Het komt niet vaak voor, maar ik studeerde zowel internationale politiek als internationale wetgeving. Ik ging diep in op zowel psychologie als op etnische betrekkin-

gen. Bij professor Fried van Hoof kwam ik in aanraking met Internationale Mensenrechten. Destijds wist ik niet wat mensenrechten waren, maar omdat de cursus werd aangeboden en ik benieuwd was, ging ik, nadat een vriend me er letterlijk mee naartoe had gesleept, naar het eerste college. Uiteindelijk zouden mensenrechten mijn werkveld worden. Tegelijkertijd had ik de mogelijkheid om sociale psychologie te volgen bij

'Het was de zeldzame combinatie van studierichtingen die me heeft geholpen aanbevelingen met betrekking tot een mensenrechtenprobleem te schetsen op basis van psychologie.'

Christel Lutz. Later zou psychologie me helpen bij het opzetten van beleidsaanbevelingen op het gebied van sociale kwesties.

Op dit vlak is UCU van onschatbare waarde geweest. Ik ken geen enkele andere plek die je psychologisch inzicht zou verschaffen in combinatie met internationale wetgeving, en die politiek naast cultuurstudies faciliteert. Dankzij deze unieke combinatie kon ik me onderscheiden van iedereen die zich in één richting specialiseerde en misschien wel een uitmuntend advocaat werd, maar weinig te bieden had wanneer het aankwam op inzicht in sociale betrekkingen. Of misschien poli-

ticologie had gestudeerd, maar geen flauw benul had van internationale juridische regimes. Dit kwam dan ook naar voren in mijn eerste boek.

Het was de zeldzame combinatie van studierichtingen die me heeft geholpen aanbevelingen met betrekking tot een mensenrechtenprobleem te schetsen op basis van psychologie, waarbij de oplossing ook lag in internationale wetgeving en etnische betrekkingen, en er ook nog een politieke achtergrond meespeelde. Ik kan met zekerheid zeggen dat UCU me heeft geholpen te komen waar ik nu ben. Ik heb al een behoorlijke staat van dienst op het gebied van publicaties en ervaring met vijf VN-instellingen, waaronder de Hoge Commissaris voor de Rechten van de Mens, de Mensenrechtenraad, en uiteindelijk UNICEF. Hier werk ik momenteel aan een uniek kader voor financiële instellingen in relatie tot de rechten van het kind.

Het combineren van studierichtingen is zeker de moeite waard. Mijn advies: haal zoveel mogelijk uit de multidisciplinaire aanpak die deze universiteit biedt, want je boft dat je de mogelijkheid hebt. Ga voor uiteenlopende combinaties en onderwerpen. Besteed geen aandacht aan mensen die jouw studiekeuzes belachelijk maken. Daag jezelf uit. Ontwikkel je eigen ideeën.

De wens hebben om naar het buitenland te vertrekken voor je studie is één, maar om dat dan ook echt te gaan doen is iets heel anders. **Karin Prummel** vertrok tijdens haar Master naar San Francisco en koos daarna voor een promotieplek in Zürich. JAN vroeg haar naar haar keuzes en ervaringen.

‘De volgende stap in mijn carrière’

Tips van de promovendus in het buitenland

Wanneer wist je dat je naar het buitenland wilde en waarom koos je voor Zürich? “Tijdens mijn Master heb ik in San Francisco een onderzoeksproject gedaan. Dat was een geweldige ervaring: ik mocht werken in een schitterend laboratorium dat internationaal hoog aangeschreven staat, maakte daar vele vrienden en ben

in Californië op een paar fantastisch mooie plekken geweest. De wetenschappers daar verwelkomden me echt met open armen. Geweldig.

Toen ik terugkeerde uit San Francisco besprak ik met veel mensen mijn volgende stap. Enkelen van hen adviseerden om voor een promotieplek ook in het buitenland te kijken, maar daar zat

ik in eerste instantie niet aan te denken. We hebben het hier in Nederland toch ook gewoon prima voor elkaar, nietwaar? Maar misschien beperkte ik me juist wel tot Nederland, omdat dat toch de makkelijkste en meest vertrouwde optie was. Bij het zoeken naar een leuke promotieplek kwam ik een zeer interessant promotietraject in Zürich tegen. Ik had goede verhalen gehoord over die stad: twee universiteiten met allebei een hoge ranking en dus een grote en internationale academische gemeenschap. Het promotietraject bestaat uit een breed scala aan vakken, er is een hoge mate van studentenparticipatie en een goede begeleidingsstructuur. Verder heeft de stad een hoop te bieden en ligt ze schitterend aan het meer en niet ver van de Alpen. Ook dat maakte Zürich ideaal, want ik houd van watersport, skiën en *hiken*. Toen dacht ik: ik trek de stoute schoenen aan en doe het gewoon en heb me toen aangemeld.”

Hoe heb je je voorbereid? Wat waren de logistieke uitdagingen die je tegenkwam bij het verhuizen naar Zwitserland? “Gedurende drie dagen werkte ik de aanmeldingsgesprekken bij de Life Sciences Zürich Graduate School af. Ik was op dat moment voor het eerst in Zürich, maar was al eens in Zwitserland op vakantie geweest en een keer op uitwisseling op de middelbare school. Ik besloot er na de gesprekken nog enkele dagen aan vast te plakken en heb toen in Zürich alvast wat rondgesnuffeld en ben ook in de bergen gaan *hiken* om daarna nog even naar ‘mijn lab’ terug te keren.

Ik heb zorgvuldig informatie ingewonnen over wat je moet doen als je vertrekt uit Nederland en wat je in Zwitserland allemaal moet regelen. Voordat ik echt overging, ben ik een maand van tevoren naar Zürich gegaan en heb toen de plek gevonden waar ik nu nog woon. Dus daar heb ik dan wel wat geluk mee gehad.”

Wat betekent die internationale ervaring voor je carrière?

“Of ik nu in de academische wereld werkzaam blijf of niet, de internationale ervaring die ik nu opbouw, gaat gepaard met een groot netwerk aan contacten die me kunnen helpen bij de volgende stap in mijn carrière. Naar het buitenland gaan geeft je de mogelijkheid om naast te kunnen groeien in je vakgebied, je aan te leren passen aan een nieuwe omgeving, flexibiliteit te ontwikkelen en vaardigheden te ontwikkelen om het debat aan te gaan en samenwerken met mensen uit andere culturen en met andere meningen.”

‘Maak gebruik van de mogelijkheid om een semester of een stage in het buitenland te doen.’

Wat zijn de meest in het oog springende culturele verschillen tussen het werken in Nederland en in Zürich? "Over het algemeen zie ik niet veel verschillen qua werkomgeving tussen Nederland en Zwitserland. In Zwitserland is alles goed geregeld, soms zelfs iets té goed. Waar de Nederlander dan weer meer direct en open is in het geven van zijn mening is de Zwitser wat meer terughoudend en is hij wat meer geneigd de discussie te willen vermijden. Soms mis ik die Hollandse mentaliteit wel. Net als de Hollandse keuken trouwens. Er gaat toch echt niets boven een broodje kroket."

Wat zou jij mensen die een internationale carrière ambiëren willen adviseren? "Als je nog student bent: maak gebruik van de mogelijkheid om een semester of een stage in het buitenland te doen bij een goed bedrijf of laboratorium daar. Dan kun je proeven hoe het is om in het buitenland te werken en weet je of het wat voor jou is. Tijdens zo'n periode bouw je ook een netwerk op aan mensen die je ook na je studie kunnen helpen bij het vinden van werk of een onderzoeksplek (of een vakantieadres) in het buitenland. Het allerbelangrijkste is om jezelf ruimenkend op te stellen als je aan een internationale carrière wilt beginnen en te vertrouwen op je gevoel. Ik ben blij dat ik het zo heb." ♦

Mijn Utrecht

Karin

Studie 2007–2010 Bacheloropleiding Biomedische Wetenschappen, 2011–2014 Master Cancer, Stem Cells and Developmental Biology
 Studievereniging M.B.V. Mebiose
 Favoriete plek in Utrecht "Het Lepelenburg! De 'voortuin' van mijn oude huis. Een heerlijke plek om te picknicken, een glaasje wijn te drinken met de Dom op de achtergrond en een goed vertrekpunt voor een hardlooptochtje rond de Singel."

Op weg naar gezonde steden

'Wetenschap sluit meer aan op de beleidsvragen'

Onlangs sloot de Universiteit Utrecht, in het bijzijn van burgemeester Jan van Zanen, een overeenkomst met de universiteiten van Hongkong en Toronto. De instellingen spraken af te zullen samenwerken in hun onderzoek naar 'healthy cities'. Reden voor Illuster om in gesprek te gaan met universitair hoofddocent **dr. ir. Roel Vermeulen** die vanuit de universiteit het deel *life sciences* van deze samenwerking leidt, en **Lot van Hooijdonk**, wethouder van de stad Utrecht met onder meer milieu in haar portefeuille.

In een verstedelijkt gebied als Nederland zijn er diverse bedreigingen voor de volksgezondheid, zoals luchtverontreiniging, hoge temperaturen en geluidsoverlast. **Vermeulen**: "De burger moet scherp op zijn gezondheid letten. Maar daar moet de lokale overheid wél bij helpen. Nodigt een stad wel voldoende uit om gezond te leven, om te bewegen, naar buiten te gaan? Zijn er voldoende fiets- en wandelroutes in de stad, is er voldoende groen?"

Beleid wetenschappelijk onderbouwd

Van Hooijdonk geeft nog een reden waarom de politiek betrokken moet zijn bij de gezondheid in de stad: "Een drukke stad met veel gemotoriseerd verkeer kan behoorlijk veel stress opleveren. Daar moeten we als lokale overheid iets mee. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat fietsen altijd beter is. Zelfs als de lucht in de stad verontreinigd is of als je rekening houdt met verkeersveiligheid — waarbij fietsers altijd kwetsbaarder zijn — kun je nog beter op de fiets dan in een auto stappen. Fietsen blijkt zoveel gezondheidswinst op te leveren, dat die opweegt tegen de nadelen. Dat weten we nu naar aanleiding van onderzoek door de Universiteit Utrecht en daar kunnen we iets mee bij de inrichting van de stad. Dat soort vragen — over gezondheidseffecten van maatregelen — proberen we weg te zetten bij de kennisinstellingen in de regio, niet alleen bij de universiteit, maar ook bij bijvoorbeeld het RIVM of de hogeschool."

Utrecht is de afgelopen jaren al veel gezonder geworden, weet Van Hooijdonk. "En elk jaar gaat het weer een beetje vooruit, mede door ingrepen

van de rijksoverheid en de gemeente zelf, zoals een vergroening van de autobelasting, het aanschaffen van schonere bussen of de milieuzone. Maar er blijven moeilijke punten over. Dat het rijk nu 130 km toestaat op snelwegen, helpt niet echt. Juist in de buurt van die snelwegen zie je, wat luchtkwaliteit betreft, de grootste knelpunten."

Vermeulen: "Wat de luchtkwaliteit betreft heeft de stad Utrecht de ambitie om zich aan de norm van de World Health Organization (WHO) te houden, die een stuk lager ligt dan de landelijke of de EU-norm. De WHO-norm is wetenschappelijk onderbouwd. Het is interessant dat op dit moment de meest progressieve politieke aanpak meer op lokaal dan op landelijk niveau plaatsvindt."

'Het is interessant dat op dit moment de meest progressieve politieke aanpak meer op lokaal dan op landelijk niveau plaatsvindt.'

Similar cities

"De achterliggende gedachte bij de samenwerking met Hongkong en Toronto", vervolgt de milieu-epidemioloog, "is dat we beter willen kwantificeren waaraan mensen worden blootgesteld. Die samenwerking heeft

dan betrekking op zowel het technologische gebied — zoals het ontwikkelen van sensoren om de luchtkwaliteit te meten of apps om te registreren waar mensen zijn en wat de gezondheidservaring is — als op inhoudelijk gebied: hoe verhouden de verschillende factoren die van invloed zijn op gezondheid zich onderling tot elkaar? We weten immers wel dat gezonde voeding, bewegen, niet roken, een schone lucht en dergelijke bijdragen aan een goede gezondheid, maar wat die factoren met elkaar te maken hebben en samen doen, daar willen we meer over weten. Het is heel mooi om dat in vergelijkend

Sinds mei 2014 is **Lot van Hooijdonk** wethouder voor verkeer en mobiliteit, energie en milieu van de gemeente Utrecht. Als lid van GroenLinks speelt zij een actieve bestuurlijke rol op lokaal, nationaal en Europees niveau. Na vele jaren gewerkt te hebben als senior adviseur voor het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, werkte zij tot haar wethouderschap als adjunct-directeur van de Natuur en Milieufederatie Utrecht. Lot van Hooijdonk heeft geschiedenis, politieke wetenschappen en buitenlandse betrekkingen gestudeerd aan de universiteiten van Utrecht en Florida en het Instituut Clingendael. Zij is de auteur van vele publicaties op het gebied van duurzame mobiliteit.

Dr. ir. Roel Vermeulen is onder meer universitair hoofddocent aan het Institute of Risk Assessment Sciences aan de Universiteit Utrecht en visiting professor aan Imperial College London. Zijn onderzoek is sterk multidisciplinair en richt zich op risicofactoren in het milieu voor kanker en neurologische ziektes. Tot zijn meest belangrijke onderzoeksgebieden behoort het creëren van nieuwe methodes om de impact van het milieu en lifestyle op het menselijke biologische systeem te kwantificeren. Vermeulen heeft deel uitgemaakt van verschillende commissies, waaronder de World Health Organization en de 'National Toxicology Program' in de VS. Hij is lid van de commissie 'Gezondheid en beroepsmatige blootstelling aan stoffen' van de Gezondheidsraad.

perspectief te kunnen doen, omdat de onderlinge verschillen tussen de deelnemende steden groot zijn.”

Van Hooijdonk: “Zo'n vergelijking tussen steden levert vast veel nieuwe inzichten op. Maar zelfs al binnen Utrecht zelf zijn de verschillen groot. Ook al wonen we allemaal in dezelfde stad, de gezondheid van de bevolking van Overvecht bijvoorbeeld is al heel anders dan die in het naburige Tuindorp. Dat betekent dat gezondheid behalve fysieke kennelijk ook sociale componenten heeft. Voor mij klinkt Toronto of Hongkong iets te grootstedelijk voor goede vergelijkingen; wij zoeken meer de samenwerking met 'similar cities': zo is er contact met verkeersambtenaren in Portland, kijken wij met veel belangstelling naar het concept van de 'leefstraat' in Gent of leren we van de stedenbouwkundige aanpak met betrekking tot verdichting van Vancouver. En andersom hebben we met ons programma 'Beter eten en bewegen' in Overvecht al landelijke bekendheid gekregen.”

Gezondheid en well being

Van Hooijdonk ziet ook andere voordelen van maatregelen voor gezonde stad en ziet daar ook een rol voor de wetenschap: “Dat gemotoriseerd verkeer bijdraagt aan geluidsoverlast en slecht is voor de lucht-

kwaliteit valt nog wel uit te leggen. Maar dat fietsen ook emancipatoir werkt, dat het je vrijheid vergroot, is lastiger te verkopen. Maar wat denk je van al die jongeren in de Verenigde Staten die tot hun 16e moeten wachten voordat ze een rijbewijs mogen halen en zich los kunnen maken van hun ouders? Hier spring je als jongere op je twaalfde al op de fiets en ga je je eigen gang. De fiets brengt bovendien de mens weer terug in het straatbeeld. Je ziet mensen en kijkt niet alleen maar tegen machines aan. Ook dat draagt bij aan de kwaliteit van het leven in de stad. Maar maatregelen om dit soort dingen te bevorderen zijn intuïtief en moeilijk uitlegbaar.”

Vermeulen denkt met de internationale samenwerking juist daar een goede bijdrage aan te kunnen leveren: “Kennisinstituten willen de samenwerking met steden veel meer aangaan om te begrijpen hoe de dingen in de stad werken. Je kunt veel 'bemonitoren', zodat je direct kunt bekijken wat voor effect bepaalde maatregelen hebben. Dat verhaal willen we boven tafel krijgen. Niet alleen over sterfte en ziekte, maar ook over 'well being'. En daar kan de samenwerking met Toronto en Hongkong bij helpen. We kunnen nu veel meer geïntegreerd doen en onderzoek initiëren dat direct tot beleidsveranderingen kan leiden. Wat zijn onze interventiemogelijkheden? Hoe zit het

multifactorieel in elkaar? Dus niet alleen: wat zijn nou precies de gezondheidseffecten? Wetenschap sluit zo meer aan op de beleidsvragen. Dat doen wetenschappers soms te weinig.”

Pijnlijke maatregelen

Politieke maatregelen op gebied van milieu of infrastructuur zijn altijd weer goed voor fikse discussies in het publieke debat. Het lijkt dus geen overbodige luxe om de juiste cijfers boven water te krijgen. Neem bijvoorbeeld de verdichting van de stad, of een toename van 70.000 inwoners in Utrecht tot 2030. Van Hooijdonk ziet dat als een positieve ontwikkeling:

“Ik ben als Groenlinkser een groot voorstander van verdichting van de steden. Milieutechnisch gezien is dat veel beter, omdat alle voorzieningen dicht bij elkaar zitten en er

dus veel minder autoverkeer nodig is. Alles is immers te voet of per fiets bereikbaar. En een compacte stad hoeft niet te betekenen dat je torenflats bouwt. Utrecht heeft, vergeleken met bijvoorbeeld Den Haag of Amsterdam, altijd laag gebouwd, meestal twee verdiepingen. Daar kun je best vijf of zes lagen van maken, zoals al is gedaan bij de veilinghaven waar een nieuwe wijk is opgetrokken op een voorheen verrommeld industrieterrein. Daarvan heeft Utrecht er nog meer, onder meer langs de kanalen, en daar kun je best van dat soort woningbouw met relatief weinig lagen realiseren.”

Een andere controversiële maatregel is de milieuzone voor oude diesels zonder roetfilter. **Van Hooijdonk:** “Dat scheelt 30% aan roetuistoot onder het lichte verkeer. Natuurlijk zijn oude diesels niet de enige roetuitstoters en voor het geheel is dat misschien niet zo groot, maar ik kan niks anders bedenken dat zo veel effect heeft.”

“Er zit ook een morele kant aan”, vervolgt Van Hooijdonk. “Luchtkwaliteit staat nog steeds in de top 3 van oorzaken

van vroeg overlijden. Hier kunnen mensen niks aan doen. Ze kunnen niet kiezen welke lucht ze inademen. Hoe lang sta je nog toe dat andere mensen er last van hebben? Daarom hebben we in Utrecht gekozen voor de milieuzone en helpen we mensen met alternatieven. De grote groep mensen met long- en luchtwegaandoeningen heeft er veel baat bij.”

Vermeulen: “Precies. Die milieuzone is zeer verdedigbaar. Je helpt een grote groep, en de kleine groep die er last van heeft beperk je niet in zijn bewegingsvrijheid; die mogen wel in een auto, maar op deze plek niet in die specifieke auto.” Vermeulen heeft geen specifieke wensen

voor het milieubeleid van de stad Utrecht: “Maar wat ik graag zou willen zien, is een meer geïntegreerde aanpak van milieuproblemen tussen de universiteit en kennisinsti-

tuten, de inwoners en de gemeente. Op deze manier is het mogelijk om wetenschappelijke vernieuwing en toepassing beter te laten aansluiten bij de vragen van gemeente en burger.”

Een boodschap van hoop

Van Hooijdonk wil het interview graag besluiten met een boodschap van hoop: “Waar het vaak om draait, is het dilemma tussen het individuele en het collectieve belang. In eerste instantie lijken mensen vooral hun eigen straatje schoon te willen vegen: kunnen we geen parkeervergunning en 30 km-zone voor onze straat krijgen? Maar als je doorvraagt naar hoe mensen de ruimte zouden willen gebruiken, gaat het meestal niet meer alleen over de eigen straat. Dan willen ze iets moois, met groen, waar ze kunnen bewegen en elkaar ontmoeten. We zijn nu veel meer in gesprek met burgers en ondernemers en daar komen vaak hele goede ideeën uit. Met die aandacht voor leefbaarheid en gezondheid is er in de politiek en planologie een omslag gemaakt. Voorheen

was de verkeersdeelnemer de norm. Dat heeft onder meer geleid tot het dempen van een deel van de singel en het bouwen van Hoog Catharijne. De menselijke norm leek verdwenen en die is nu weer terug met de aandacht voor de bewoners in een wijk.” ◀

Utrecht, Toronto en Hong Kong bundelen onderzoek naar gezonde steden

De Universiteit Utrecht, de University of Toronto en de Chinese University of Hong Kong gaan gezamenlijk onderzoek doen naar gezond leven in de stad. Het is voor het eerst dat expertise en inzichten in stedelijke problematiek vanuit drie verschillende mondiale stedelijke regio's met elkaar worden gecombineerd. Het onderzoek moet leiden tot nieuwe, duurzame oplossingen voor de wereldwijde uitdagingen die de bevolkingsgroei in steden met zich meebrengt.

Wereldwijd wonen steeds meer mensen in steden. Dat maakt onderzoek naar stedelijke problematiek zoals gezond, stedelijk leven en stedelijke dynamiek tot een wereldwijde uitdaging. De drie universiteiten bundelen hun kracht en expertise om zo gezamenlijk de impact van wetenschappelijk onderzoek op de stedelijke leefomgeving te versterken. De samenwerking richt zich op onderzoek naar migratie, de rol van burgers op de (spel)regels van de samenleving en op gezondheid in de stedelijke omgeving.

▶▶ www.uu.nl/healthy-urban-living

‘De menselijke norm leek verdwenen en die is nu weer terug met de aandacht voor de bewoners in een wijk.’

Universiteit Utrecht
op de Chinese
social media

►► Weibo.com/utrechtuniversitynl
WeChat: utrecht university

De uit China afkomstige **MengLin Wang** volgt de Bachelor Economie aan de Universiteit Utrecht. Aangetrokken door de goede reputatie en het betaalbare collegegeld meldde hij zich twee jaar geleden aan. En hij is niet teleurgesteld: "We werken in kleine werkgroepen die goed worden voorbereid, door zowel de studenten als de docenten. De atmosfeer is heel open en interactief en de mensen zijn over het algemeen heel aardig."

Behalve student werkt MengLin ook voor de Universiteit Utrecht als medewerker social media voor de Chinese platformen Weibo en WeChat: "Ik post alles wat te maken heeft met het studentenleven in Utrecht en beantwoordt praktische vragen, bijvoorbeeld over de aanmeldprocedure en visa-aanvragen."

Op WeChat zijn er op dit moment bijna 1000 volgers en op Weibo zo'n 4000. Dat zijn nog bescheiden aantallen. MengLin ziet het als zijn taak om de Universiteit Utrecht te promoten onder Chinezen: "Studeren op het vasteland van Europa is nog een relatief onbekende mogelijkheid." Zijn werk voor de universiteit is meer dan een leuke bijverdienste. Het kan ook in zijn eigen voordeel werken: "Studeren aan een universiteit met een goede reputatie is een belangrijke eerste stap op de arbeidsmarkt."

Utrecht op de Chinese social media

Hoe de studie Nederlands haar studenten verloor

Feest was het half april bij de opleiding Nederlands. In de Lutherse kerk werd gevierd dat de Utrechtse neerlandistiek tweehonderd jaar bestaat. Maar hoe kan het dat een opleiding die dertig jaar terug nog honderden studenten trok, nu een marginale studie dreigt te worden?

In de jaren zeventig begonnen elk jaar meer dan tweehonderd studenten aan de studie Nederlands. Iedereen wilde neerlandicus worden. Vanaf de tweede helft van de jaren tachtig zag de opleiding het aantal studenten in rap tempo teruglopen? Tegenwoordig is de opleiding al blij met zestig aanmeldingen. De grote vakgroep van toen is nu een afdeling van het departement Talen, Literatuur en Communicatie.

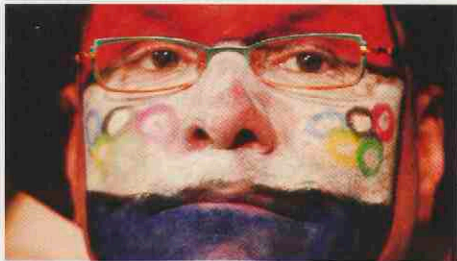
Als een van de oorzaken wordt de komst van studies als Algemene Letteren genoemd. Een andere geopperde oorzaak is dat

Nederlands weinig heeft gedaan met de digitalisering. Ook zie je dat nu de meeste studenten in het middelbaar onderwijs het profiel cultuur en maatschappij hebben gekozen. En dan is er nog het beroepsperspectief. Wat kun je worden met de studie Nederlands? Volgens de opleidingsinformatie vindt slechts 35 procent na anderhalf jaar

een baan op niveau.

Het past wellicht ook in het tijdsbeeld. De wereld internationaliseert. Literatuur moet je in internationaal perspectief onderzoeken; generatieve taalkunde bestudeert de universele taalontwikkeling en communicatietheorieën zijn ook niet beperkt tot Nederland.

UU'ers op de Olympische Spelen

Lange afstandswimmer en gouden medaillewinnaar Maarten van der Weijden? Studeerde die aan de Universiteit Utrecht? Jazeker. En schaatser Paulien van Deutekom ook? Jawel. DUB greep de Olympische Spelen aan voor een bijzonder project. De redactie achterhaalde alle UU-studenten die ooit deelnamen aan de Olympische Spelen. Van schermer Alfred Joan Labouchere in 1908 tot beachvolleybalster Madelein Meppelink in 2016. Op de DUB-site is een totaaloverzicht te vinden en informatie per sporter. Meest succesvolle Olympische UU-sporter is hockeyster Marilyn Agliotti met twee gouden plakken. In september komt DUB met een overzicht van alle Paralympische UU-studenten.

Colleges aan vluchtelingen

De Universiteit Utrecht helpt met cursussen bij de integratie van vluchtelingen. Zo gaat het Utrecht Center for Entrepreneurship asielzoekers ondernemerschapstrainingen geven in de nieuwe noodopvang in Overvecht. Het initiatief maakt deel uit van het plan van de gemeente Utrecht om onmiddellijk te beginnen met de integratie van nieuwkomers. De faculteit Geesteswetenschappen is in december al gestart met colleges geven. Docent Remco Raben: "Mijn plan was om een cursus te geven over de internationale politiek en geschiedenis. Dat bleek te hoog gegrepen. De asielzoekers waren nog veel te veel bezig met hun eigen lot. Het werd steeds meer een taal- en inburgeringscursus."

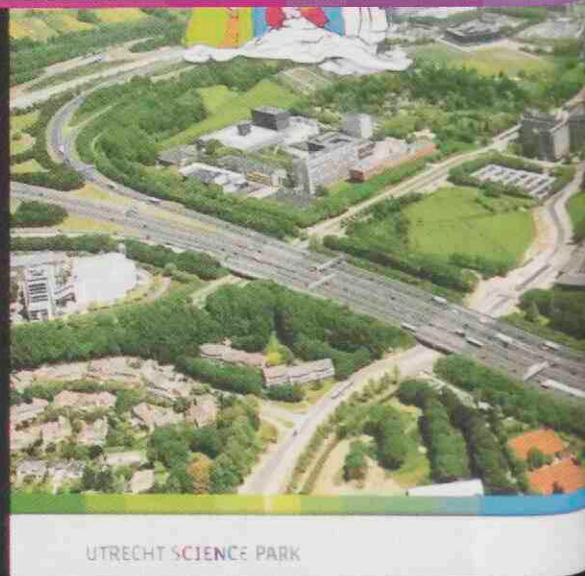

Communiceren via serious games

Aan de communicatievaardigheden van aankomende artsen, apothekers en psychologen worden steeds hogere eisen gesteld. Informaticahoogleraar Johan Jeuring ontwikkelde samen met zijn studenten en een team communicatiedocenten een *serious game* waarin studenten deze vaardigheden kunnen trainen. Onlangs kreeg Jeuring voor de tweede keer geld uit het Utrechts Stimuleringsfonds Onderwijs. Met de subsidie van zo'n anderhalve ton wil hij ervoor zorgen dat de game een vaste plek krijgt in het curriculum van de vier opleidingen. Jeuring: "Tot nu toe zaten we in de experimentele fase. Nu willen we Communicate echt opnemen in de leerlijnen voor het onderwijs in de communicatievaardigheden."

Directeur van het Utrecht Science Park
Floris de Gelder

UTRECHT SCIENCE PARK

Het is 21 oktober 2014. In Doha, Qatar, gaat de 31e Wereldconferentie van de International Association of Science Parks and Areas of Innovation (IASP) van start. Utrecht Science Park (USP) is in de race om het gastlandschap voor de editie in 2016 en moet daarin wedijveren met Moskou en Istanbul. Uiteindelijk trekt Moskou aan het langste eind, maar pas nádat het USP Nederland stevig op de kaart heeft gezet en ervoor heeft gezorgd dat iedereen de mond vol had van het 'Utrechtmodel' van impact creëren door partnerschap.

HET UTRECHTS COALITIEMODEL

In de ranglijst van meest competitieve regio's van Europa staat Utrecht op één. Nauwe samenwerking tussen kennisinstututen, bedrijven en overheid, oftewel: het *triple helix model* (en wanneer er ook sprake is van burgerparticipatie: het *quadruple helix model*), is een belangrijke factor in dit succes. Het Utrecht Science Park is een goed voorbeeld van dit model. Bij iedere poging om ingrijpende maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden, is samenwerking van wezenlijk belang. Sterker nog: het smeden van coalities is de sleutel tot succes en maakt het mogelijk om daadwerkelijke impact te

creëren door middel van het bouwen van betekenisvolle partnerschappen.

Utrecht Science Park is sinds 2013 lid van het IASP. Met 375 leden in 74 landen is IASP een van 's werelds meest invloedrijke science park-allianties en geeft het toegang tot innovatie- en onderzoeksorganisaties wereldwijd. Elk jaar verzamelen IASP-leden uit verschillende werelddelen zich op de World Conference en op regionale evenementen. Luis Sanz, de CEO van het IASP, bestuurt de organisatie vanuit het hoofdkwartier in Málaga in Spanje en dat in Beijing in China.

VAN UTRECHT TOT MÁLAGA

Luis Sanz woonde tussen 1973 en 1981 zelf in Amsterdam. Op de vlucht voor het Spanje van Franco kende de Nederlandse overheid hem de status toe van politiek vluchteling. In deze periode ging Sanz verder met zijn studie linguïstiek en filologie en werkte hij als journalist en presentator voor Radio Nederland Wereldwijd. Hij werkte ook als tolk en vertaler, zette een bedrijf op dat zich specialiseerde in dienstverlening op het gebied van business support en doceerde een paar jaar Spaanse taal en cultuur aan de Universiteit Utrecht. In 1996 werd Sanz algemeen directeur van de in Malaga gesitueerde International Association of Science Parks and Areas of Innovation.

IK GEEF OPDAT JIJ GEEFT

IASP heeft als missie om het wereldwijde netwerk voor *science parks and areas of innovation* te zijn en om de leden aan te sporen tot groei, internationalisering en doeltreffendheid. Sanz wijst erop dat "de ontwikkeling van onze samenwerking sterk geworteld is in het *Do ut des-principe*, wat Latijn is voor 'Ik geef opdat jij geeft'.

studenten, jaarlijks het Daktuinevenement organiseert, waarbij het dak van een parkeergarage tot een bruisend pop-upfestival wordt getransformeerd. We hebben heel hard gewerkt om een programma te ontwikkelen van festivals en sportevenementen die helpen mensen bij elkaar te brengen en ons science park een eigen karakter te geven. In 2015 hadden we het geluk gastheer te zijn van de Grand Départ van de Tour de France, maar het is natuurlijk ook mogelijk om met kleinere evenementen een gemeenschap te creëren met een gezamenlijke toewijding aan het park."

"Het USP is een prachtig voorbeeld van een levendige en leefbare plek," voegt Sanz toe. "De dagelijkse aanwezigheid van grote aantallen studenten geeft het USP een ander 'gezicht', waardoor het zich onderscheidt van veel andere STP's. Zelfs als je hier gewoon rondloopt, voel je de dynamiek van de hele omgeving. Daarnaast laat de aanwezigheid van hoogopgeleide jonge mensen in combinatie met de indrukwekkende universiteitsvoorzieningen wel zien waarom bedrijven zich zo graag in deze omgeving willen vestigen. Bovendien grenst het terrein aan de stad en er zal een moment komen waarop de overgang van de een naar de ander zodanig is vervaagd dat het USP zal worden beschouwd als een natuurlijke stadsarm van Utrecht. De USP-formule is iets wat ik al vele jaren onderschrijf, maar mijn complimenten voor de zorgvuldige en meesterlijke wijze waarop deze formule in met name Utrecht is geslaagd." ◀

Als IASP-lid hebben *science and technology parks* (STP's) en *areas of innovation* (AOI's) onmiddellijke en directe toegang tot een groot netwerk van collega's van over de hele wereld. Ze kunnen contact opnemen met de deskundigen van het netwerk, STP- en AOI-professionals die bereid zijn hun eigen kennis over te dragen en van peer-to-peeradvies te voorzien, en IASP-personeel kan leden hulp bieden bij het vinden van de collega die over dat specifieke stukje kennis beschikt waarnaar ze op zoek zijn."

"Deel uitmaken van IASP stelt onze leden in staat hun leercurve aanzienlijk te verkorten," gaat Sanz verder. "Dit is met name belangrijk voor nieuwkomers in de STP/AOI-sector, maar ik zie ook dat ervarener en geroutineerder managers dankzij ons netwerk elke dag nieuwe dingen leren. Eigenlijk zou je het een 'kennisstroom' kunnen noemen."

EEN LEVENDIGE EN LEEFBARE PLEK

STP's hebben als doel om bedrijven en ondernemers te helpen competitiever te zijn in de nieuwe *global knowledge economy*. Volgens Sanz "hebben STP's zich in de afgelopen vijf

tot tien jaar gerealiseerd dat ze zich niet uitsluitend op bedrijven moeten richten, maar ook op mensen. Locaties die aantrekkelijk en waardevol willen zijn voor bedrijven, dienen ook aantrekkelijk te zijn voor de kenniswerker. Dit wijst op de noodzaak voor significante veranderingen. Ze moeten gebruiksvriendelijker worden en openstaan voor daadwerkelijke hybride gebruikmaking. Een plek waar mensen kunnen werken, wonen en toegang hebben tot ontspanning en cultuur, en waar bedrijven geschikte faciliteiten kunnen vinden om zich te vestigen."

'HET USP IS EEN PRACHTIG VOORBEELD VAN EEN LEVENDIGE EN LEEFBARE PLEK.' — Luis Sanz, algemeen directeur

van de International Association of Science Parks and Areas of Innovation.

Deze formule is de kernactiviteit van het Utrecht Science Park. Floris de Gelder, directeur van USP, vertelt dat "een sociale onderneming, opgericht door onze eigen

Het IMAU, Institute for Marine and Atmospheric Research Utrecht, viert dit jaar zijn 50-jarig bestaan. Gesprek met **Michiel van den Broeke**, hoogleraar Polaire Meteorologie en alumnus van de Universiteit Utrecht, veelgevraagd door de media en door peers onder meer onderscheiden met de Louis Agassiz Medal door de European Geosciences Union.

50 jaar avontuur en wetenschap

Waarom dit vakgebied? “Toen ik 9 was, beleefde Nederland een erg koude winter. We konden schaatsen op de ijzel op straat en delen van het land waren platgelegd door sneeuwstormen. Ik vond het fascinerend te merken hoe krachtig de natuur is en dat wij mensen als puntje bij paaltje komt weinig in te brengen hebben. Mijn ouders waren ook heel avontuurlijk. Wij gingen in een 2CV met tweedehands ski's op het dak naar een huisje zonder warm water in de bergen van Oostenrijk. Ik genoot daar enorm van en nog steeds. Zodra mijn eigen kinderen op ski's konden staan, hebben wij ze meegenomen.”

‘Veel mensen vinden de maatregelen die de klimaatverandering kunnen beperken heel ingrijpend.’

naar ijskappen en ijstijden. Tot die tijd werd voornamelijk gemodelleerd. Hans vond het tijd om de interactie tussen ijs en klimaat te meten. In 1990 organiseerde hij de eerste expeditie naar Groenland, waar toen nog nauwelijks onderzoek werd gedaan. Wij installeerden zeven meetstations op de toendra en het ijs. Op die schaal was dat nog niet vertoond. Wij meten daar nog steeds en beschikken dus over de langste meetserie op Groenland.”

Wie was jouw belangrijkste leermeester? “Ons instituut IMAU bestaat dit jaar 50 jaar en 25 jaar geleden werd mijn leermeester Hans Oerlemans benoemd tot hoogleraar. Hij is een echte glacioloog en heeft baanbrekend onderzoek gedaan

Waarin onderscheidt het Utrechtse onderzoek zich?

“Die combinatie van waarnemen én modelleren is wat het Utrechtse polaire onderzoek bijzonder maakt. De meeste groepen doen het één of het ander. Wij vinden dat je zelf moet waarnemen om goed te kunnen modelleren en andersom. Mijn onderzoek richt zich op de relatie tussen het klimaat en de ijskappen op Groenland en Antarctica. Uit de enorm dikke ijslagen kunnen we ook gegevens halen over het klimaat in het verleden. In combinatie met de metingen van nu en theoretische inzichten, levert dit steeds betere modellen. Met de expertise die we hebben opgebouwd, kunnen we goed verklaren waarom de ijskappen nu zo veel massa verliezen.”

Julie waarschuwen hier al jaren voor, maar maatregelen blijven uit. Tijd voor de barricaden? “Veel mensen vinden de maatregelen die de klimaatverandering kunnen beperken heel ingrijpend. En een politicus denkt ook aan de volgende verkiezingen. Dat is een spanningsveld, ik begrijp dat wel. Mijn taak als wetenschapper is onderzoek te doen en politici, beleidsmakers en het grote publiek zorgvuldig en objectief te informeren over de uitkomsten. Het IPCC, de intergouvernemental panel on climate change, is daar een schoolvoorbeeld van. Het is niet alarmistisch gebleken, eerder te voorzichtig. Dat besef dringt steeds meer door. Ik ben er heilig van overtuigd dat veranderingen heel snel kunnen gaan, als de politieke en maatschappelijke wil er is. Studies wijzen uit dat we dan de zeespiegelstijging nog kunnen controleren.”

Michiel van den Broeke

Is er nog wel behoefte aan masters Climate

Physics? “Jazeker, we weten meer van de maan dan van Antarctica! In 2011 is bijvoorbeeld een enorm reservoir water ontdekt in de ijsskap van Groenland. Hoe lang bestaat dat al? We hebben nog geen idee. Voor jonge intelligente mensen die graag een bijdrage willen leveren aan

het oplossen van het klimaatprobleem, is er nog ontzettend veel te doen. Het klimaat is zo’n ongelooflijk complex systeem. De atmosfeer, oceanen en cryosfeer beïnvloeden elkaar, beïnvloeden het klimaat én worden beïnvloed door het klimaat. Het unieke aan de Utrechtse master is dat je alle drie, de atmosfeer,

oceanen en cryosfeer, in samenhang kunt bestuderen. En omdat wij ook meten, kan dat heel avontuurlijk zijn. Voor mijn afstudeeronderzoek ben ik twee keer naar Groenland geweest. Avontuur en wetenschap, die combinatie is het mooiste wat er is.” ◀

IMAU en de Master Climate Physics

Fiona van der Burgt (25) voltooide haar Master in Climate Physics in 2015. Ze is nu werkzaam bij Weather Impact, een start-upbedrijf dat maatwerkoplossingen ontwikkelt voor bedrijven die zich willen beschermen tegen de risico’s die extreem weer en klimaatverandering met zich meebrengen.

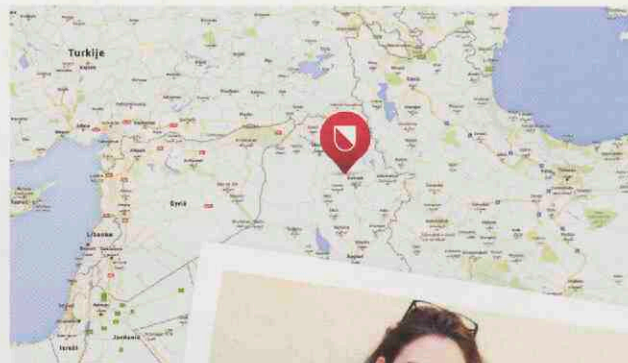
“Ik stapte tijdens mijn natuurkundebachelor in Nijmegen over naar de Universiteit Utrecht vanwege hun Master in Climate Physics. Deze opleiding sprak me aan vanwege de relevantie ervan. Het bestuderen van het klimaat is een erg spannende vorm van natuurkunde en ook echt een héél belangrijk onderwerp.”

“De masteropleiding bereidt je goed voor op een wetenschappelijke carrière, maar biedt je ook inzicht in andere carrière-mogelijkheden. Een ander groot verschil met andere masteropleidingen zit hem in de nadruk op wiskundige modellen. Dit is echt de enige manier om de complexe systemen waaruit het klimaat is opgebouwd te kunnen begrijpen.”

“Ik was het meest geïnteresseerd in oceanografie. Oceanen spelen een belangrijke rol in de energiereserves van onze planeet, maar veel weten we daar nog niet van. Tijdens mijn masteropleiding verrichtte ik ook experimenteel onderzoek. Ik ben zelfs de Noordzee opgevaren om de watertemperatuur en sedimentatie op te meten. Op zo’n moment kom je er pas echt achter hoe omvangrijk en complex oceanografie eigenlijk is.”

University College Utrecht (UCU) alumna **Tamara van der Putten** is assistent-manager in Erbil, Iraaks-Koerdistan, en werkt met vluchtelingen en intern verdrevenen (internally displaced people — IDP's) voor de Zweedse NGO Qandil. Thijs van Himbergen, ook UCU-alumnus, sprak haar via Skype, met op de achtergrond het geluid van geanimeerde gesprekken en het gerinkel van kop en schotels.

Een andere kijk op het leven

Hoe is het in Erbil?

Het is een interessante plek. Ik ben net terug van een tripje naar Italië en het contrast is enorm.

In welk opzicht?

De overvloed van Europa en de schoonheid van Florence in vergelijking met Erbil. Het is hier niet bepaald mooi. Niet negatief bedoeld, hoor, maar het zijn vooral blokken beton en veel onafgemaakte gebouwen. Aan de andere kant zijn het platteland en de bergen prachtig.

Ik las op Wikipedia dat de stad 7000 jaar oud is en door pre-Islamitische kolonisten is gesticht.

Het beroemdste bouwwerk is de citadel, die wordt beschouwd als de oudste bewoonde nederzetting ter wereld. Vanaf daar heb je een goed uitzicht over de stad. Maar de christelijke buurt is levendiger, met ook wel een paar cafés en zo.

Het klinkt alsof je op dit moment in zo'n cafeetje zit.

Klopt, vlak bij mijn huis. Het zit in de, eh... dat is eigenlijk wel grappig: ze hebben hier niet echt straatnamen, dus niemand weet precies waar hij is. De post doet er maanden over om te arriveren.

Hoe werkt het dan als iemand je uitnodigt om te komen eten?

Ze beschrijven gewoon het huis en de herkenningspunten in de buurt, bijvoorbeeld een supermarkt op de hoek, of een hotel aan de overkant van de straat.

En dan klopt gewoon op hoop van zegen op een deur?

Inderdaad. Kan niet foutgaan.

Hoe ben je in Erbil terechtgekomen?

Ik zat in Athene, waar ik crowdfunding en distributiepunten voor vluchtelingen organiseerde. Daarna ging ik naar Lesbos, waar ik pas echt werd geconfronteerd met de ... [ze zwijgt even, zoekt naar woorden] met de bootvluchtelingen. Daar werd mijn motivatie om in dit veld te blijven werken steeds groter. In eerste instantie

was het plan om in Griekenland te blijven, maar uiteindelijk ging ik terug naar Nederland en heb daar een tijdje in een hotel gewerkt. Het was een overbruggingsperiode. Toen postte iemand de Qandilvacature op Facebook en ik mocht op sollicitatiegesprek. De volgende dag boden ze me de baan aan.

Had je je twijfels over afreizen naar die regio?

Totaal niet. Maar ik had ook geen idee wat ik kon verwachten. Ik zou wel zien. Mensen vertelden me dat het best veilig was in Erbil. Nu ik hier zit, realiseer ik me dat dat klopt. Je hebt eigenlijk niet in de gaten dat ISIS maar vijftig kilometer verderop in Mosul zit. Mijn ouders waren wel een beetje bezorgd, maar ik zei: maak je geen zorgen! Mensen zitten gewoon hun thee te drinken en een waterpijp te roken.

Het klinkt als een vrij moderne stad.

Voordat ISIS in 2014 arriveerde, dachten ze dat Erbil het nieuwe Dubai zou worden. Nu bevindt de regio zich in een economische crisis. De Koerdische economie is vooral afhankelijk van olie-export en die wordt door ISIS tegengehouden.

Hoe zou je de sfeer in Erbil beschrijven? Angstig? Optimistisch?

Er is veel vertrouwen in het leger, de Peshmerga. Zij worden als helden beschouwd, aangezien ze veel dorpen in de buurt hebben bevrijd. Bovendien wordt ISIS in dit gebied teruggedreven. Maar mensen maken zich wel zorgen dat dingen niet zo snel gaan als ze zouden moeten. Het bevrijden van Mosul bijvoorbeeld zal waarschijnlijk jaren gaan duren.

Ben jij hoopvol gestemd?

Ik weet niet of dat het juiste woord is. Ik krijg kracht van de enorme moed van de mensen hier, en van de dankbaarheid die je voelt bij mensen die zich in verschrikkelijke omstandigheden bevinden en alles kwijt zijn. Dankbaarheid omdat ze in leven zijn en zich tussen vriendelijke gezichten bevinden. Hierdoor kreeg ik wel een andere kijk op mijn eigen leven. Ze beschikken over wilskracht, ze zijn in staat voor zichzelf op te komen. Europeanen zien zichzelf soms als de redders en

vluchtelingen als de hulpeloze slachtoffers. Dat kom je best vaak tegen bij humanitair werk, maar dat beeld klopt niet. Ik ben hier alleen maar ter ondersteuning. Soms is een vriendelijke glimlach het enige wat je iemand kunt geven. ◀

In beeld, *toen*

Erasmus Student Network

In het academisch jaar 2015/2016 volgen 770 internationale studenten een volledig Bachelor- of Masterprogramma aan de Universiteit Utrecht en zijn er nog zo'n 1000 studenten die een uitwisselingsstraject volgen aan de Universiteit Utrecht. Zij komen vooral uit Duitsland, Italië en Groot-Brittannië. Hiervan hebben ruim 600 internationale studenten zich aangesloten bij het Erasmus Student Network (ESN).

Het ESN is in 1989 opgericht in Utrecht door de huidige vice-voorzitter van de Hogeschool van de Kunsten in Utrecht *Desirée Majoor*. Na haar eigen ervaringen met een uitwisseling tijdens haar studie Theater-, Film- en Televisiewetenschappen (1983–1989) was zij gemotiveerd geraakt om een organisatie op te richten voor internationale studenten die naar Utrecht komen.

Het doel van ESN is om de internationale mobiliteit onder studenten te bevorderen. ESN laat internationale studenten met de Nederlandse cultuur en Utrecht kennis maken door het organiseren van allerlei activiteiten. Deze hebben een sociaal,

sportief of cultureel karakter en dragen bij om de internationale student te laten integreren in het Nederlandse leven. Het gaat bijvoorbeeld om een mentorprogramma, een uitgebreide introductie, maar ook om Nederlandse lessen. Daarnaast wordt er ook hulp geboden bij praktische zaken, zoals het kopen van een fiets en het regelen van de juiste papieren. ESN is inmiddels uitgegroeid tot 502 secties in 38 landen. ESN Utrecht is de oudste sectie van het hele netwerk. Op dit moment hebben alle landen een nationaal bestuur dat de secties in dat land coördineert. Ook is er een internationaal bestuur dat gevestigd is in Brussel.

Alumni internationaal

Indonesië

In de afgelopen maanden waren er maar liefst twee alumni-evenementen in Indonesië. Op 26 februari dineerde een delegatie van de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie met alumni in Jakarta. Het was een goedbezochte avond, waarbij de alumni het leuk vonden om zowel met elkaar kennis te maken als met de universiteit. Sommige alumni waren ook aanwezig bij meet-ups met aankomende studenten uit Indonesië.

Op 20 april waren alumni, studenten en collega's uitgenodigd voor een seminar over life sciences en gezondheid, waarbij een lezing werd verzorgd door dr. Nikmah Salamia Idris over het belang van klinische trials en de ontwikkelingen van de Utrecht-Jakarta onderzoeksprojecten.

Internationaal Career Services evenement

De Universiteit Utrecht maakt steeds meer werk van de aansluiting van de opleidingen op de arbeidsmarkt, ook voor internationale studenten en jonge alumni. Op 9 juni was er een bijeenkomst op de campus van het University College Utrecht met workshops over de Nederlandse arbeidsmarkt.

Internationale alumni die nu in Nederland werken weten als geen ander waar buitenlandse studenten tegenaan lopen. Hun bijdrage aan de workshops en de netwerkbijeenkomst was van onschatbare waarde.

Een internationaal honours alumninetwork

Sinds april 2016 is Utrecht een alumninetwork rijker: het *Young Innovators Alumni Network*. Dit netwerk is het eerste internationale honours alumni netwerk in Utrecht, voortgekomen uit de *Young Innovators League*. Om alumni te motiveren zich te blijven inzetten voor innovatie en ondernemerschap richtte een aantal (oud-)studenten een alumninetwork op. De voorzitter van het netwerk, Roy van Run, zegt hierover: "Een jaar lang hebben we samengewerkt in het honoursprogramma. De groep was ingedeeld in kleine communities. Door deze manier

van werken ontstond er snel een hechte onderlinge band. We zijn er van overtuigd dat we elkaar nodig blijven hebben nu we op het punt staan om de arbeidsmarkt te betreden. Daarom vinden we het belangrijk om een *community of learners* te blijven vormen, juist na het afstuderen wanneer de formele structuren van de universiteit wegvallen."

'I felt goosebumps when the first pictures of Utrecht and the University appeared on the slides.'

Spanje, Bulgarije, Engeland en China

In de afgelopen maanden ontmoetten alumni en geïnteresseerde studenten van de Universiteit Utrecht elkaar bij diverse gelegenheden in onder meer Barcelona, Sofia, Beijing, Londen en Shanghai. Ze werden geïnformeerd over de huidige academische gemeenschap aan onze universiteit. De aankomende studenten hadden veel vragen over het leven en studeren in Utrecht, terwijl de alumni met plezier spraken over hun tijd in Utrecht. ◀

Meer bijeenkomsten

De Universiteit Utrecht haalt de banden met haar internationale alumni steeds meer aan. Wilt u ook op de hoogte blijven van deze bijeenkomsten en andere activiteiten? Stuur dan een mail met uw contactgegevens naar alumni@uu.nl.

Alumniprogramma

►► Voor actuele informatie:
www.uu.nl/alumni/agenda

Donderdag 11 augustus

Alumnidiner in Shanghai

met Utrechtse studenten van de Netherlands Asia Honours Summer School.

Donderdag 22 september

Themadiner Den Haag in Brasserie Berlage

Met als gastspreker decaan Geoweten- schappen prof. dr. Piet Hoekstra.

Zaterdag 15 en
zondag 16 oktober

Dutch Harp Festival

De beste harpisten ter wereld komen naar Tivoli/Vredenburg. Onder aanvoering van topharpist Remy van Kesteren laten zij alle muzikale grenzen vervagen. Van pop tot elektronische muziek en van clubnight tot concours. Inclusief lezingen van Utrechtse wetenschappers.

►► Info en kaarten: harpfestival.nl

Donderdag 27 oktober

Avond van de Heilige Boeken

Speciaal voor alumni van de Universiteit Utrecht opent Museum Catharijnecon- vent haar deuren in de avond voor een uit- gebreid en divers programma (in samen- werking met de Universiteitsbibliotheek).

Zaterdag 5 november

Alumnidag Geneeskunde Zorg van de toekomst

Met interactieve subgroepen over onderwerpen als medisch leiderschap, e-health, science in transition en innovatie in de zorg.

September–november

The American Dream

Een serie optredens rondom de Amerikaanse presidentsverkiezingen

in Amsterdam, Den Haag, Eindhoven en Utrecht. Ciconia Consort speelt 19e en 20e-eeuwse Amerikaanse klassieke muziek en historicus Maarten van Rossem vertelt. Speciale aanbieding voor alumni. Zie uu.nl/alumni/agenda

Universitaire highlights

Donderdag 6, 13 en 20 oktober

Breaking beta

In deze Engestalige lezingencyclus in het Utrecht Science Park Café gaan we op zoek naar de meest adembenemende vragen uit de wetenschap. Zullen we ooit in staat zijn om te reizen door de tijd? Wat gebeurde er met de antimaterie na de Big Bang? En gaan we trouwen met robots?

►► Info: www.sg.uu.nl (gratis toegankelijk en reservering niet nodig)

vrijdag 30 september

Betweter Festival

Op dit gloednieuwe festival in Tivoli/Vredenburg kun je de veelzijdigheid van de mens onderzoeken en haar beter leren begrijpen. Een avond voor je zintuigen en je brein. Mét experimenten, kunstinstallaties, muzikale intermezzo's, lezingen, talkshows en zelfs een filosofische darkroom. Drink een drankje, luister naar bekende denkers, wetenschappers en zie wat wetenschap en kunst zijn, doen en kunnen buiten de muren van het lab, studeerkamer en atelier.

►► Info en kaarten: betweterfestival.nl

Rector's Assembly

League of European Research Universities

Op 20 en 21 mei kwamen in het Academiegebouw en het Museum Speelklok in Utrecht de rectoren van de League of European Research Universities (LERU) bijeen voor de dertigste *Rector's Assembly*. De universiteitsbestuurders bespraken diverse lopende onderzoeksgelateerde onderwerpen.

De LERU is een vereniging van een aantal van de meest vooraanstaande onderzoeksuniversiteiten in Europa, waaronder University of Oxford, University of Cambridge, Université Pierre et Marie Curie, Universität Zürich, Universität Heidelberg en natuurlijk Universiteit Utrecht. Na de oprichting in 2002, als samenwerkingsverband tussen twaalf toonaangevende onderzoeksuniversiteiten, is het ledenaantal in 2010 uitgebreid naar 21 universiteiten.

De LERU richt zich op uitbreiding van begrip en kennis van politici, beleidsmakers en opinieleiders over de rol en activiteiten van onderzoeksuniversiteiten. Uitgaande van de indrukwekkende academische potentie en expertise van haar netwerk heeft de LERU een sterke en verrijkende invloed op het onderzoeksbeleid in Europa.

► www.leru.org

